

ШИРОКИЙ КОНТЕКСТ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ХОРЕОГРАФІЇ У США

Статтю присвячено висвітленню особливостей загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії в університетах США. Розглянуто зміст підготовки вчителів хореографії в США на рівні бакалавра. Подана детальна характеристика навчальних курсів за базовими напрямками загальноосвітньої підготовки, а саме: аналітичне читання і письмо, вивчення гуманітарних текстів, математична грамотність. Проаналізовано результати навчання, передбачені унаслідок опанування цими курсами. Детально розглянуто навчальні курси, які пропонуються студентам за напрямками загальноосвітньої підготовки більш широкого контексту: мистецтво, поведінка людини, раса та етнічна різноманітність, наука та техніка, американське суспільство, світова спільнота. З'ясовано механізм створення власної освітньої траєкторії, яка є індивідуальною для кожного студента.

Ключові слова: підготовка вчителів хореографії в США, загальноосвітня підготовка, блок загальноосвітніх дисциплін, базові курси, курси широкого контексту, створення власної освітньої траєкторії студента, загальні компетентності вчителя хореографії, ключові компетентності студентів.

Пріоритетним завданням вищих навчальних закладів на етапі інтеграції України до європейського освітнього простору стає підготовка вчителя нової генерації, що неможливо без вивчення досвіду інших країн в цій галузі. Реформа «Нова українська школа» приділяє значну увагу розвитку креативності молодого покоління, що значною мірою може бути здійснено засобами самовираження через рух і танець, тому підготовка вчителів хореографічних дисциплін вимагає значної уваги. Хореографічна школа США є однією з найкращих у світі, оскільки проблемі підготовки кваліфікованих вчителів у цій країні, зокрема вчителів хореографії, завжди приділялась особлива увага. Тому вважаємо, що вивчення американського досвіду підготовки вчителів хореографії може сприяти розумінню головних освітніх викликів в Україні.

Проблеми підготовки вчителів хореографії стали предметом дисертацій таких науковців, як Л. Андрощук, О. Бурля, С. Забрєдовський, О. Мартиненко, Ю. Ростовська, та інших. Особливості професійної підготовки майбутніх учителів-хореографів у системі педагогічної освіти України розкрито в дослідженнях Т. Благової, Т. Сердюк, О. Єфімчук. Розвиток хореографічно-педагогічної освіти в Російській Федерації охарактеризовано у дослідженні Ю. Горських. Питання хореографічної освіти в Польщі досліджено у працях Т. Повалій. Проте комплексні дослідження підготовки вчителів хореографії у США в українському педагогічному полі відсутні.

Метою статті є аналіз змісту підготовки вчителів хореографії у США, зокрема загальноосвітнього блоку як його складника.

Реалізація мети є можливою за умови застосування відповідних методів, серед яких нами обрано метод порівняльного аналізу (для порівняння навчальних планів підготовки фахівців) та аналіз змісту навчальних планів.

До вчителя хореографії в США висунуто низку вимог, першою з яких є належна професійна підготовка. Зважаючи на те, що право навчати хореографічного мистецтва в різних навчальних закладах (державних і приватних школах, позашкільних закладах і хореографічних школах і студіях) дає щонайменш диплом бакалавра у сфері освіти, розглянемо зміст підготовки саме на цьому рівні як базовому. Як правило, вона є поєднанням загальноосвітнього і професійного блоків дисциплін, доповнених практичним складником навчальних програм. Проаналізуємо більш детально перший із них [2]. Опанування загальноосвітніми дисциплінами є вимогою для всіх студентів ОКР «бакалавр», адже вони забезпечують базу для теоретичної та практичної підготовки студентів для успішного академічного та професійного навчання. Як виявив аналіз навчальних планів підготовки фахівців із хореографії, які запропонували у 2014–2015 н. р. 8 вищих навчальних закладів, що входять у десятку найкращих у США за версією Національної асоціації танцювальних шкіл [4], на загальноосвітню підготовку в них відведено 25–30 % усього навчального часу.

Загальноосвітній блок дисциплін навчального плану передбачає опанування 11 курсами в 9 різних сферах. Усі курси поділено на базові курси (foundation) і курси широкого контексту. Перша група навчальних предметів більшою мірою спрямована на оволодіння компетентностями, які мають бути притаманними кожному фахівцю з вищою освітою незалежно від спрямування його підготовки. До базових курсів належать такі, як аналітичне читання і письмо (4 кредити), вивчення гуманітарних текстів (2х3 кредити), математична грамотність (4 кредити) тощо.

Друга група предметів спрямована на надання студентам можливостей для опанування тими якостями, які знадобляться їм у різних сферах їхнього життя, а не лише в академічній і професійній. Вони мають можливість вибору з таких напрямів, як мистецтво (3–4 кредити), поведінка людини (3 кредити), раса та етнічна різноманітність (3 кредити), наука і техніка (2х3 кредити), американське суспільство (3 кредити), світова спільнота (3 кредити) тощо. Кожен із названих напрямів ставить перед собою навчальні й розвивальні цілі, досягнення яких служить підвищенню компетентності фахівця з кожної галузі [1].

Програма загальноосвітнього блоку дисциплін намагається пришвидшити розвиток навичок спілкування, критичного мислення та вирішення завдань упродовж курсу навчання, надаючи студентів множинні можливості вправлятися, у різноманітних контекстах, допомагаючи поєднувати академічні знання з досвідом.

Розглянемо більш детально навчальні курси, які пропонуються студентам за охарактеризованими вище базовими напрямками загальноосвітньої підготовки (див. табл. 1).

Таблиця 1

Навчальні курси за базовими напрямами загальноосвітньої підготовки

№	Назва напрямку	Навчальні дисципліни за напрямом
1.	Аналітичне читання і письмо	Англійська мова; Англійська мова як іноземна.
2.	Вивчення гуманітарних текстів	Вивчення гуманітарних текстів I; Вивчення гуманітарних текстів II.
3.	Математична грамотність	Критичне мислення та вирішення проблем; Цифрове картографування: від карт у проекції Меркатора до гібридного картографування; Суспільне та територіальне планування; Інвестування у майбутнє; Математика у цифровому світі; Математичні приклади; Математичні методи у суспільних науках; Статистичне мислення та азартні ігри; Статистика у новинах.

З метою встановлення співвіднесення поданих у таблиці курсів із компетентностями майбутнього вчителя хореографії подамо більш детальну характеристику цих курсів [3].

Наприклад, під час вивчення курсу «Англійська мова» студент розглядає одну тему в аспекті різних дисциплін. На початку семестру він проводить дослідження і джерел з окресленою послідовністю, яка дає змогу здійснити оцінку та синтез матеріалів із теми. Робота в бібліотеці є обов'язковою, і заняття з бібліотекарем є частиною курсу. Передбачено індивідуальні консультації та роботу в малих групах. Оцінювання проводиться на основі наданого підсумкового портфоліо, до якого входить як мінімум чотири завдання, що проходять кілька рівнів перевірки.

Курс «Англійська мова як іноземна» спрямований на студентів, для яких англійська мова не є рідною. Курсом передбачено оволодіння навичками аргументування і синтезу в міждисциплінарному контексті. Він акцентує на особливостях навчання в університеті та обміні історичними й культурними знаннями. Заохочується усна участь із метою розвитку навичок міжособистісного спілкування в академічному полі. Як і в попередньому курсі, передбачено роботу з бібліотекарем і роботу в малих групах у процесі ведення власного дослідження з означеної теми.

Під час опанування курсу «Аналіз гуманітарних текстів (інтелектуальна спадщина)» студенти досліджують природу особистості в суспільстві, як її висвітлюють філософські, психологічні, релігійні та політичні тексти в поєднанні з прикладами з мистецтва та літератури. Теми: подорожі, особистість та інші, спільнота, віра.

Курс «Критичне мислення та вирішення проблем (Математика)» навчає студентів, як вирішувати складні проблеми за допомогою критичного аналізу. Ці проблеми розглядаються як з історичної перспективи, так і з практичного погляду – як і коли такі проблеми трапляються у щоденному житті студента. Курс містить декілька ключових математичних дисциплін, включно з теорією ймовірності та статистикою, методами підрахунку та побудовою графіків і діаграм.

Навчальні курси «Цифрове картографування: від карт у проекції Меркатора до гібридного картографування» і «Суспільне та територіальне планування (Географія та урбаністика)» знайомлять із технологіями, що використовуються для комп'ютерного картографування, включно із системою супутникової навігації (GPS), системою супутникової дистанційної зйомки та географічною інформаційною системою (GIS). Студент досліджує, як комп'ютер зберігає та аналізує цифрові мапи, як технології картографування можна використовувати для вирішення цілої низки суспільних проблем.

Курс «Інвестування у майбутнє (Електротехніка, фінанси)» пояснює складні фінансові теми у зрозумілій формі, що допоможе студентів зробити обдумані фінансові рішення для забезпечення надійного фінансового майбутнього.

Курс «Математика у цифровому світі (Інформатика, математика)» досліджує практичне втілення математичних питань. «Математичні приклади (Математика)» ознайомлює з базовими математичними концептами на прикладах простих історій і повсякденних ситуацій.

Під час вивчення навчальної дисципліни «Математичні методи у суспільних науках (Антропологія, політологія, психологія, Соціологія)» за допомогою прикладів із психології, соціології, політології та економіки студент дослідить, як методи суспільних наук і статистика допоможуть нам зрозуміти суспільство. Мета – стати відповідальним користувачем математичного матеріалу у науці, медіа та повсякденному житті.

Курс «Статистичне мислення та азартні ігри (Статистика)» ознайомлює із застосуванням теорії ймовірності та статистики у щоденному житті – азартні ігри, спортивні ставки, лотереї та біржа цінних паперів. Студент краще розуміє систему ставок та її недоліки та досліджує соціальний і етичний вплив легалізованих азартних ігор.

Курсом «Статистика у новинах (Статистика)» пропонується вивчення базових принципів статистики. Курс фокусується на важливості, інтерпретації та використанні статистики у новинах.

Як бачимо з короткого опису навчальних курсів, включених до базових напрямів загальноосвітньої підготовки, вони є практично зорієнтованими і готують студентів до життєвих і професійних ситуацій шляхом оволодіння ними низкою компетентностей. Аналіз результатів навчання, передбачених унаслідок опанування цими курсами, виявив, що вони прямо пов'язані з формуванням базових компетентностей учителів хореографії: критичної, контекстуалізаційної, міжпредметної, комунікативної, науково-математичної, громадянської, інформаційної та навчання впродовж життя, що означено кольором на матриці відповідності результатів навчання за базовими курсами загальноосвітньої підготовки загальним компетентностям майбутніх учителів хореографії у США (див. табл. 2).

Таблиця 2

Матриця відповідності результатів навчання за базовими курсами загальноосвітньої підготовки загальним компетентностям майбутніх учителів хореографії у США

№	Навчальний курс	Базові компетентності						
		Критична	Контекстуалізаційна	Міжпредметна	Комунікативна	Науково-математична	Громадянська	Інформаційна
1.	Англійська мова							
2.	Англійська мова як іноземна							
3.	Вивчення гуманітарних текстів							
4.	Критичне мислення та вирішення проблем							
5.	Цифрове картографування							
6.	Суспільне та територіальне планування							
7.	Інвестування у майбутнє							
8.	Математика у цифровому світі							
9.	Математичні приклади							
10.	Математичні методи у суспільних науках							
11.	Статистичне мислення та азартні ігри							
12.	Статистика у новинах							

Для усвідомлення специфіки загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії у США важливо розглянути більш детально навчальні курси, які пропонуються студентам за охарактеризованими вище напрямками загальноосвітньої підготовки більш широкого контексту (див. табл. 3).

Проаналізувавши перелік і характеристику навчальних курсів, які запропоновано майбутнім учителям хореографії, хочемо з'ясувати механізм створення власної освітньої траєкторії, яка є індивідуальною для кожного студента. Для кожного базового напрямку загальноосвітньої підготовки майбутнього вчителя хореографії та кожного напрямку загальноосвітньої підготовки більш широкого контексту визначено певну кількість кредитів, орієнтуючись на яку студенти можуть обирати навчальні курси. З метою здійснення свідомого вибору, крім детального опису курсу, на веб-сторінці університету визначено можливість отримання індивідуальних консультацій з освітніми радниками, завданням яких є надання допомоги студентам під час визначення їхньої траєкторії навчання. Крім того, є можливість електронної комунікації з викладачами, які забезпечують викладання цих курсів.

Широкий спектр навчальних курсів надає можливість щонайповнішого задоволення пізнавальних потреб студентів, а реальна варіативність навчального плану забезпечує можливості вибору курсів, що відповідає інтересам студентів (див. табл. 4).

Таблиця 3

Навчальні курси за напрямами загальноосвітньої підготовки більш широкого контексту

№	Назва напрямку	Навчальні дисципліни за напрямом
1.	Мистецтво	Мистецтво у культурному контексті; Мистецтво гри; Мистецтво слухача; Мистецтво у східному світі: глядацький досвід; Творчі проекти; Творчий порив; мультидисциплінарний підхід; Театральна уява: мистецтво виконання у суспільстві; Дослідження музики; Майбутнє телебачення; Грецький театр та суспільство; Історія мистецтва у Римі; Століття джазу в Америці; Значення мистецтва; Мистецтво та культура Філадельфії; Шекспір у фільмах; Шекспір та музика; Місце релігійного поклоніння; Танець в Американському фільмі; Транснаціональне кіно; Світова музика та культура.
2.	Поведінка людини	Азіатська поведінка та спосіб мислення; Двомовні спільноти; Творча та організаційна поведінка; Поведінка злочинця; Самоідентифікація інвалідів; Культура харчування; Емоційне сприйняття та лідерство; Глобальний альтруїзм; Соціальна екологія; Людська сексуальність; Самоідентифікація та кризи; Міжособистісна комунікація; Діти, спільнота та протиріччя; Мова у суспільстві; Маргіналізоване суспільство: інвалідність та сексуальність; Філософія людини; Фотозображення; У пошуках утопії; Підлітки; Діяльність розуму: Диявол змусив мене це зробити; Молодіжні культури.
3.	Раса та етнічна різноманітність	Афро-американці та закон: зброя чи інструмент?; Класика афро-американського театру; Аспекти різноманітності; Втілення плоралізму; Етнічність та імміграція у США; Історія та важливість раси в Америці; Імміграція та американська мрія: почути голос іммігранта; Політика самоідентифікації у США; Раса та етнічність в американському кіно; Раса та самоідентифікація в іудаїзмі; Раса та бідність в Америці; Раса, самоідентифікація та досвід в американському мистецтві; Раса у Стародавньому Середземномор'ї; Раса на сцені: соціальне становлення самоідентифікації за допомогою театру та мистецтва; Представлення раси.
4.	Наука та техніка	Мозок; Хімія вина; Кіберпростір та суспільство; Обробка та аналіз даних; Цифровий світ 2020; Катастрофи: геологія проти Голівуду; ДНК: друг чи ворог?; Навколишнє середовище; Еволюція та вимирання; Гендерні питання у науці та техніці; Зелений проти сірого: покращення та підтримання міської екосистеми; Як все працює: фізика повсякденного життя; У природі немає зворотного ходу; Управління майбутнім; Наука звуку; Екологічний дизайн; Екологічно чисте середовище; Технологічне перетворення; Знайомий всесвіт.
5.	Американське суспільство	Американська економіка; Американська військова культура; Американські революції; Сучасний соціальний рух у США; Інакомислення в Америці; Чинення правосуддя; Освіта у глобальному місті; Перші особи в Америці; Дослідження Філадельфії; Стать в Америці; Вища освіта та американське життя: дзеркало нації; Правосуддя в Америці; Ландшафт американської думки; Закон та американське суспільство; Життя задля зміни; Створення американського суспільства: правильний котел чи культурні війни?; Люди, місце та навколишнє середовище; Релігії у Філадельфії; Звуки революції; Спорт та дозвілля в американському суспільстві; Динаміка міста: глобальні, регіональні та місцеві зв'язки.
6.	Світова спільнота	Реклама та глобалізація; Перейти межі: гендерний вимір глобалізації; Протистояти імперії: голос спротиву; Детективний роман; Розвиток та глобалізація; Освіта для звільнення; Еволюція культури; Гендер у світових спільнотах; Глобальні міста; Світова криза: влада, політика; Світове рабство; Уявні міста; Латиноамериканські медіа; Латиноамериканська імміграція; Танець у Філадельфії; Релігії у світі; Поворотні моменти: поворотні моменти стародавнього світу: сучасний світ; Війна та мир; Жінки у сучасному бенгальському фільмі; Міжнародні справи; Світові постановки; Світові регіони та культури: різноманітність та взаємозв'язок; Світове суспільство у літературі та фільмах.

Таблиця 4

Навчальна пропозиція курсів для вибору студентів (загальноосвітні дисципліни ширшого контексту)

№	Назва напрямку	К-сть курсів	К-сть кредитів	К-сть курсів на 1 кредит
1.	Мистецтво	17	3-4	4,25
2.	Поведінка людини	16	3	5,33
3.	Раса та етнічна різноманітність	12	3	4
4.	Наука та техніка	15	2x3	2,5
5.	Американське суспільство	19	3	6,33
6.	Світова спільнота	20	3	6,67
	Всього	99	22	4,5

Як видно з наведеної вище таблиці, лише за напрямами загальноосвітніх дисциплін ширшого контексту університетом запропоновано 99 курсів, причому найбільше варіантів для вибору майбутні вчителі хореографії отримують за напрямами «світова спільнота» і «американське суспільство» (див. рис. 1).

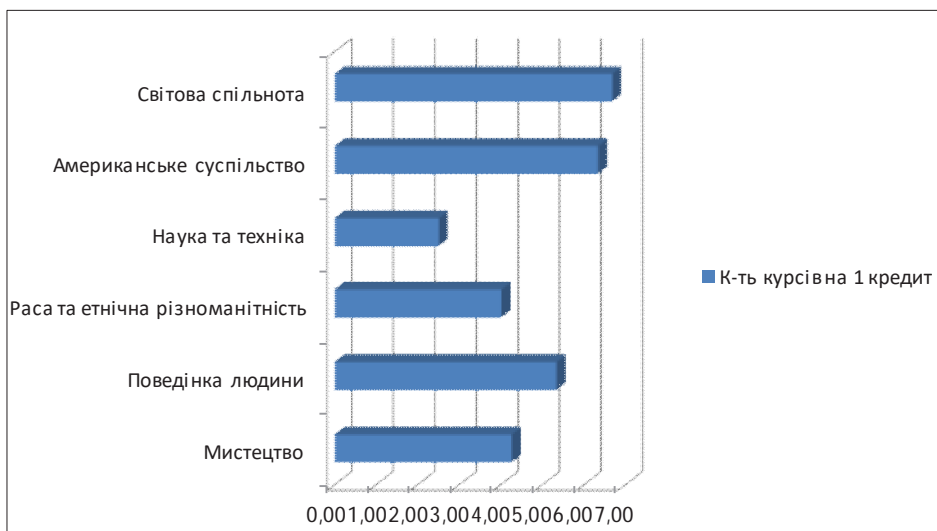

Рис. 1. Навчальна пропозиція курсів за напрямками загальноосвітньої підготовки ширшого контексту для майбутніх учителів хореографії

Маємо зазначити, що запропоновані навчальні курси розглядаються в контексті різних наукових дисциплін, тому студенти різних спеціальностей можуть об'єднуватися в один потік для опанування тим чи іншим предметом. Це створює додаткові можливості для забезпечення студентам можливостей формування їхньої освітньої траєкторії. Крім того, один і той самий навчальний курс, поданий у переліку, може бути поданий у контексті різних наукових дисциплін. Наприклад, студент може обрати вивчення курсу «Створення американського суспільства: плавильний котел чи культурні війни?» в контексті американістики, історії, філософії, політології, соціології. Проаналізуємо частотність представлення наукових дисциплін, у контексті яких можуть бути представлені загальноосвітні навчальні курси більш широкого контексту, а саме: театр, музикознавство, історія, засоби масової інформації, мови, грецька та римська класика, філософія, американістика, управління, сходознавство, право, політологія, географія та урбаністика, релігія, фізкультура, комунікація, архітектура, антропологія, психологія та нейронауки, економіка, соціологія, освіта, туризм, фемінологія (див. рис. 2).

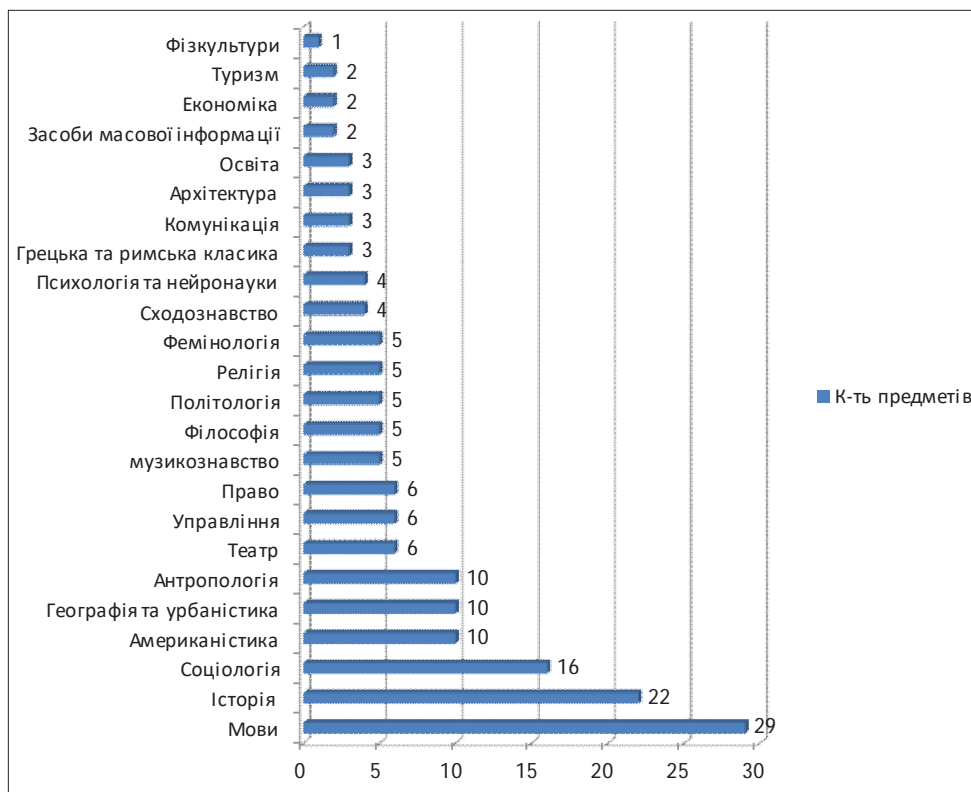

Рис. 2. Представлення курсів загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії у США у контексті наукових дисциплін

Як видно з рисунка, найбільшою є питома вага представлення курсів загальноосвітніх дисциплін широкого профілю у мовному контексті (29 курсів), що забезпечує дискурсність представлення інформації, а також створює умови для полікультурного підходу в навчальному процесі. Маємо зазначити, що освітня пропозиція університету поширюється, крім англійської, на 34 мови, зокрема як на сучасні мови, так і на мертву латиську мову. У цьому разі не йдеться про володіння мовою як мети курсу, скоріше мова використовується як інструмент глибшого розуміння явищ, що є предметом вивчення навчального курсу. Крім мовного дискурсу, у загальноосвітній підготовці вчителів хореографії у США значну роль відіграють історичний (22 курси) та соціологічний (16 курсів) контексти.

Утім, не може йтися про суворий дисциплінарний підхід до підготовки вчителів хореографії у США – міждисциплінарність є одним із засадничих принципів освітньої підготовки, що відбивається також і в одній із ключових компетентностей – міжпредметній. Такий підхід забезпечує системність і цілісність загальноосвітньої підготовки зі збереженням індивідуальних інтересів і специфіки сприйняття навчального матеріалу.

Висновки. Незалежно від обраного шляху підготовки до викладання хореографії, загальноосвітній блок є обов'язковим її елементом, оскільки дає майбутнім учителям змогу оволодіти критичною, міжпредметною, контекстуалізаційною, комунікативною, науково-математичною, громадянською, інформаційною компетентностями і навиками навчання впродовж життя. Навчальні курси, запропоновані у блоці загальноосвітніх дисциплін, подаються в контексті різних наукових дисциплін, найбільшу частку з яких займають мови, історія та соціологія. Можливості вільного вибору студента забезпечуються відкритою організаційною структурою університету, що дає студентам змогу вивчати предмети не лише у своєму структурному підрозділі (департаменті, коледжі, школі тощо). Викладені вище підходи створюють умови для відповідної підготовки всебічно розвиненої неупередженої креативної особистості, яка буде надавати якісні навчальні послуги в галузі викладання хореографії в дошкільних закладах, середній школі та поза нею.

Використана література:

1. Сало Л. В. Зміст загальноосвітньої підготовки вчителів хореографії в університетах США [Текст] / Л. В. Сало // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: науковий журнал / МОН України, Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка; редкол.: А. А. Сбруєва, О. Є. Антонова, Дж. Бішоп та ін. – Суми: СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2015. – № 5 (49). – С. 51–58.
2. Bulletin 2018–2019. GENERAL EDUCATION. – Retrieved at: <http://bulletin.temple.edu/undergraduate/general-education>.
3. General Education Program. Course Search. – Retrieved at: <https://gened.temple.edu/course-search>.
4. National Association of Schools of Dance. – Retrieved at: <http://nasd.arts-accredit.org>.

References:

1. Salo L.V. Zmist zagalnoosvitnioi pidhotovky vchyteliv khoreohtafii v universytetakh SShA [The content of general educational training of choreography teachers in the US universities] / L.V. Salo // Pedagogichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnologii: naukovyi zhurnal / MON Ukrainy, Sumskyi derzh. ped. un-t im. A. S. Makarenka; redkol.: A. A. Sbrueva, O. Ye. Antonova, J. Bishop ta in. – Sumy: SumDPU im. A. S. Makarenka, 2015. – № 5 (49). – S. 51–58.
2. Bulletin 2018-2019. GENERAL EDUCATION. – Retrieved at: <http://bulletin.temple.edu/undergraduate/general-education>.
3. General Education Program. Course Search. – Retrieved at: <https://gened.temple.edu/course-search>.
4. National Association of Schools of Dance. – Retrieved at: <http://nasd.arts-accredit.org>.

Сало Л. В. Широкий контекст общеобразовательной подготовки учителей хореографии в США

Статья посвящена исследованию особенностей общеобразовательной подготовки учителей хореографии в университетах США. Рассмотрено содержание подготовки учителей хореографии в США на уровне бакалавра. Подана детальная характеристика учебных планов по базовым направлениям общеобразовательной подготовки, а именно: аналитическое чтение и письмо, изучение гуманитарных текстов, математическая грамотность. Проанализированы результаты обучения, предусмотренные в результате овладения этими курсами. Детально рассмотрены учебные курсы, предложенные студентам по направлениям общеобразовательной подготовки более широкого контекста: искусство, поведение человека, раса и этническое разнообразие, наука и техника, американское сообщество, мировое сообщество. Выявлен механизм создания собственной образовательной траектории, являющейся индивидуальной для каждого студента.

Ключевые слова: подготовка учителей хореографии в США, общеобразовательная подготовка, блок общеобразовательных дисциплин, базовые курсы, курсы широкого контекста, создание собственной образовательной траектории студента, общие компетенции учителя хореографии, ключевые компетенции студентов.

Salo L. V. Broad context of general educational training of choreography teachers in the USA

The article deals with the peculiarities of general educational training of choreography teachers in the US universities. The content of choreography teachers' training in the USA on bachelor's level is examined. The detailed characteristics of education courses of foundation area of general education background, in particular: analytical reading & writing, intellectual heritage, quantitative literacy, is given. The results of education foreseen as consequences of mastering of these courses are analyzed. The educational courses offered to students by the general education breadth background are considered in detail: arts, human behavior, race and diversity, science and technology, U.S. society, world society. The mechanism of creation of student's own educational trajectory, which is individual to every student, is found out.

Key words: choreography teachers' training in the USA, general educational training, general education program, foundation courses, breadth courses, creation of student's own educational trajectory, choreography teacher's general competencies, key students' competencies.